

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากการศึกษาเรื่อง ความรู้ ทศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพของนักศึกษา ผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 5 ในกรุงเทพมหานคร ยังไม่มีผู้ใดทำมาก่อนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาจากเอกสาร ตำรา บทความและงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วรวบรวมกัน ประกอบเป็นรายงานการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

การศึกษาจากเอกสาร ตำรา และบทความ

ในยุคแห่งความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ได้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองอย่างรวดเร็ว ทำให้ประเทศไทยซึ่งแต่เดิมเป็นประเทศเกษตรกรรม ก็ได้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลง เป็นประเทศเกษตรกรรมกึ่งอุตสาหกรรมเช่นกัน ซึ่งต้องใช้แรงงาน เป็นจำนวนมากและแรงงานเหล่านี้ส่วนมากเป็นบุคคลที่ไม่รู้หนังสือ ดังนั้นจึงทำให้แรงงาน เหล่านี้เป็นแรงงานที่ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งรัฐบาลก็ได้ตระหนักถึงปัญหานี้เป็นอย่างดีจึง ได้จัดให้มีแผนพัฒนาคุณภาพคนและแรงงานขึ้นในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนมีความรู้ มีสติปัญญา มีเหตุผล มีคุณธรรมและ วัฒนธรรม มีพละทานมีที่สมบูรณ์ มีทักษะในการประกอบอาชีพ พึ่งตนเองได้ เป็นสมาชิกที่ดีของ สังคมมีความรู้ความสามารถในเทคโนโลยีที่เหมาะสมและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ซึ่งเป็นแรงผลักดันที่ทำให้ต้องจัดโปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่ เพื่อให้เขา เหล่านี้สามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงนั้นได้ ดังนั้นกรมการศึกษานอก-โรงเรียน โดยคณะกรรมการการศึกษาและร่าง โครงการพัฒนาการศึกษานอกระบบโรงเรียน (2518 : 6) จึงได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญไว้คือ แก้ไขการไม่รู้หนังสือ และป้องกันการลืมนักเรียน ให้ผู้รู้หนังสือแล้วได้มีโอกาสศึกษาเพิ่มเติมส่งเสริมความคิดความสามารถ ทางด้านวัฒนธรรม อาชีพ พละทานมี การวางแผนครอบครัวและประการสุดท้ายคือ การส่งเสริม ให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถปรับปรุงตัวในสังคมปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม

การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญมักจัดตั้งในโรงเรียนหรือสถานที่ของหน่วยราชการ องค์การ สมาคม โดยใช้อาคารสถานที่ อุปกรณ์การสอนและบุคลากรของโรงเรียนภาคปกติหรือของ หน่วยงานนั้นๆ มาใช้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ส่วนกรมการศึกษานอกโรงเรียนช่วยเหลือทางด้าน ค่าตอบแทนครู ค่าวัสดุอุปกรณ์และการนิเทศ ในด้านหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่มีหลักสูตรเทียบเท่ากับ

ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย การจัดการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญที่ผ่านมานั้นจัดการศึกษาเป็น 3 แบบ คือ การเรียนแบบชั้นเรียน การเรียนทางไกลและการเรียนด้วยตนเอง

การเรียนแบบชั้นเรียน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับประถมศึกษา ได้แก่หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ผู้ที่จะจบการศึกษาจะต้องได้หน่วยการเรียนในวิชาบังคับ 30 หน่วยการเรียนและได้วิชาเลือกไม่น้อยกว่า 10 หน่วยการเรียน

2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 4 (เทียบเท่ามัธยมศึกษาปีที่ 3) ผู้ที่จะจบหลักสูตรจะต้องสอบได้วิชาบังคับ 4 หมวดวิชา วิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ ระดับที่ 5 (เทียบเท่ามัธยมศึกษาปีที่ 6) โดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ภาคปกติ โดยมีจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ 2523 : 5) คือ

3.1 เพื่อให้รู้จักดำรงชีวิตบนพื้นฐานแห่งคุณธรรม ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม มีระเบียบวินัย มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่นและประเทศชาติ

3.2 เพื่อให้รู้จักวิธีการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยนำหาความรู้และทักษะอยู่เสมอ รักการทำงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ มีความขยันหมั่นเพียร อดทนและรู้จักประหยัด

3.3 เพื่อให้มีความรู้ ทักษะในวิชาชีพเพียงพอแก่การดำเนินชีวิต มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ รู้จักช่องทางในการประกอบสัมมาอาชีพที่เหมาะสมกับตนเพื่อสร้างสรรค์ความเจริญต่อท้องถิ่นและประเทศชาติ

3.4 เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจและเห็นคุณค่าในวิทยาการ ศิลปวัฒนธรรม ธรรมชาติดูแลรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.5 เพื่อให้รู้จักเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น รู้จักหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น รู้จักใช้สิทธิเสรีภาพของตนในทางสร้างสรรค์บนรากฐานแห่งกฎหมาย จริยธรรมและศาสนา

3.6 เพื่อให้มีสำนึกในการเป็นคนไทยร่วมกัน เสียสละเพื่อส่วนรวม มีความรักชาติ รักประชาธิปไตย รู้จักใช้สติและปัญญาในการดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์

3.7 เพื่อให้เข้าใจพื้นฐานและปัญหาการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และของโลกปัจจุบัน มีสำนักานการ เป็นส่วนหนึ่งของมนุษยชาติ รู้จักแก้ปัญหาและข้อขัดแย้งด้วยวิธีการแห่งปัญญาและสันติวิธี

ผู้ที่จบหลักสูตรจะต้องสอบได้วิชาบังคับ 5 หมวดวิชา (36 หน่วยการเรียน) วิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา (39 หน่วยการเรียน)

ความหมายของการศึกษาผู้ใหญ่

ได้มีผู้ให้ความหมายของการศึกษาผู้ใหญ่ไว้หลายท่านดังนี้

อี ซี ลินเดอแมน (E.C. Lindeman อ้างถึงในพิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ 2522:2) ได้กล่าวถึงการศึกษาผู้ใหญ่ว่า "เป็นการกระทำร่วมกันในสภาพที่ไม่มีการสั่งการโดยอำนาจ และเป็นการเรียนรู้อย่างไม่เป็นพิธีการ เป็นการแสวงหาความรู้โดยอาศัยปัญหาความคิดชุดคั่นลงไปถึงแนวความคิดดั้งเดิมอันเป็นรากฐานของพฤติกรรมของเรา เป็นเทคนิคของการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ ซึ่งถือว่าการศึกษเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิต ฉะนั้นการดำรงชีวิตจะถูกยกฐานะขึ้นเป็นการค้นคว้าทดลองที่น่าตื่นเต้นและน่าสนใจ

ไลน์แมน ไบรคอน (Lyman Brygon อ้างถึงในสุจิต ศิลารักษ์ 2527:7-8) อธิบายว่า "การศึกษาผู้ใหญ่คือ กิจกรรมทุกประเภทที่มีวัตถุประสงค์มุ่งตอบสนองความต้องการทางการศึกษาของบุคคลที่อยู่ในการทำงาน (All activities with an education purpose that are come on by people engaged in ordinary business of life)

คณะกรรมการอำนวยการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติ (อ้างถึงในศุภร ศรีแสน 2521 : 3) ได้กำหนดความหมายของการศึกษาผู้ใหญ่ไว้ว่า "การศึกษาผู้ใหญ่ คือ การศึกษานอกระบบโรงเรียนธรรมดาหรือนอกจากเวลาปกติให้แก่บุคคลอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ทั้งในรูปแบบชั้นเรียนหรือรูปอื่นๆ ที่มีตั้งแต่การสอนให้คนรู้หนังสือ การให้การศึกษาค้นคว้า ซึ่งรวมทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพจนถึงมหาวิทยาลัย"

วิรุฬ นิลโฆจน์ (2523 : 3) ได้ให้ความหมายของการศึกษาผู้ใหญ่ไว้ว่า เป็นกระบวนการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยสถาบันหรือหน่วยงานต่างๆ ที่มุ่งตอบสนองความต้องการและเสริมโอกาสการเรียนรู้ให้ผู้ที่มิสถานภาพเป็นผู้ใหญ่ เพื่อพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ และค่านิยมต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขในสังคม

ศุภร ศรีแสน (2521 : 2) กล่าวว่า "การศึกษาผู้ใหญ่ คือ การศึกษาหรือกิจกรรมอื่นๆ ที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้ใหญ่ได้เรียนตามความสมัครใจและไม่คำนึงถึงอาชีพโดยตรง เป็นความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถ ทักษะ การส่งเสริมให้รู้จักความรับผิดชอบทางสังคมจริยธรรม และสติปัญญาในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมในชาติและในโลก

อุณา นพคุณ (2523 : 28) กล่าวว่า "การศึกษาผู้ใหญ่ คือ กิจกรรมทางการศึกษานอกกระบบโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นสำหรับประชากรที่เป็นผู้ใหญ่ เพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะ ค่านิยม ทักษะ และความชัดเจนในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ"

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า "การศึกษาผู้ใหญ่หมายถึง กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับผู้ใหญ่ตั้งแต่อายุ 15 ปีขึ้นไป โดยมีทั้งการจัดเป็นแบบแผนและไม่เป็นแบบแผน เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ปรับปรุงตนเองในด้านอาชีพ ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมีสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐบาลและเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ

สุขภาพของนักศึกษาผู้ใหญ่

นับตั้งแต่มนุษย์เริ่มมีการปฏิสนธิ กระบวนการอันต่อเนื่องจากของร่างกายทำให้อินทรีย์ต่างๆ ของคนเราทำหน้าที่ไปตามขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ก่อนการมีตัวภาวะจนกระทั่ง เลื่อมโทรมและสิ้นชีวิตไปในที่สุด ดังนั้นการศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและจิตใจของผู้ใหญ่ เพื่อให้ทราบถึงสุขภาพของนักศึกษาผู้ใหญ่ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้อันจะส่งผลกระทบต่อความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพของนักศึกษาผู้ใหญ่

การเปลี่ยนแปลงทางด้านสรีระของผู้ใหญ่นั้น ไมลส์ (W.R Miles, 1952 อ้างถึงใน สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ 2529 : 221) พบว่าผู้ใหญ่ในช่วงอายุ 20-24 ปี จะมีการแลเห็นประมาณร้อยละ 68 และจะลดลงอย่างคงที่เมื่ออายุประมาณ 20-40 ปี แต่หลังจากนั้นจะลดลงอย่างรวดเร็วเมื่ออายุ 40-50 ปี โดยมีระยะห่างของวัตถุที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนอยู่ไกลประมาณ 4 นิ้วเมื่ออายุ 20 ปี 9 นิ้วเมื่ออายุ 40 ปี และ 18 นิ้วเมื่ออายุ 50 ปี อัตราการมองเห็นสีจะลดลงมากขึ้น การสูญเสียการได้ยินเสียงและความสามารถในการแยกแยะระดับเสียงจะลดลงทีละน้อยตามอายุ แต่ไม่อาจจะสังเกตได้ในแต่ละบุคคล โดยผู้ชายจะเกิดความเสื่อมกับเสียงระดับสูง (High Pitch) และผู้หญิงจะเกิดความเสื่อมกับเสียงระดับต่ำ (Low Pitch) การพูดตามปกติโดยทั่วไป ผู้ใหญ่จะไม่ค่อยแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการพูดมากนักจนกว่าจะถึงวัยผู้ใหญ่ตอนปลายและจากการศึกษาของ Galton (อ้างถึงในรังสรรค์ ทิมพันธ์วงศ์ 2527 : 13) ในเรื่องความเร็วของพฤติกรรมการตอบสนองพบว่า ถ้าความเร็วของพฤติกรรมการตอบสนองของ

คนเมื่ออายุ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 100 อายุ 35 ปี และ 45 ปี จะลดลงเป็นร้อยละ 99 และ 96 ตามลำดับคือจะมีการลดถอยของพฤติกรรมการตอบสนองอย่างรวดเร็ว หลังจากอายุ 40 ปี ซึ่ง A.T. Welford (อ้างถึงในรังสรรค์ ทิมพันธ์วงศ์ 2527 : 13) กล่าวว่า การสูญเสียทักษะความสามารถในการเคลื่อนไหววัยจะมีสาเหตุเนื่องจากการรับรู้ การประสานงาน การเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ ทักษะในการสั่งการและความเร็วในการทำหน้าที่ ซึ่งในช่วงอายุระหว่าง 25-30 ปี จะเป็นช่วงที่กล้ามเนื้อมีการเจริญและเข้มแข็งที่สุด แต่ภายหลังจากอายุ 30 ปี ไปแล้ว ความเข้มแข็ง ความยืดหยุ่นจะขึ้นกับกิจกรรมการปฏิบัติงาน ความเสื่อมโทรมของกล้ามเนื้ออาจจะต่ำลงประมาณร้อยละ 10 อันได้แก่กล้ามเนื้อส่วนหลัง กล้ามเนื้อขา และจากการศึกษาของ Fels Institute (อ้างถึงในสุวัฒน์ วัฒนวงศ์ 2529 : 218) ในมลรัฐโอไฮโอพบว่า ความเข้มแข็งของกระดูกจะมีมากที่สุดในช่วงอายุ 35 ปี อายุ 40-45 ปี จะมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเล็กน้อยและในช่วงอายุ 45-60 ปี การเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างของกระดูกจะมีมากขึ้นทางด้านเส้นผมซึ่งเป็นดัชนีสำคัญที่แสดงถึงการมีอายุมากขึ้น เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ 2 ประการคือ กรรมพันธุ์และการมีสุขภาพดี สังเกตได้โดยลักษณะบางประการเช่น ผมหงอกจะพบมากเมื่อมีอายุมากขึ้น

การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจของผู้ใหญ่พบว่า ผู้ใหญ่วัยเริ่มแรกเป็นวัยแห่งการเรียนรู้หน้าที่และบทบาททางสังคมที่แสดงถึงการหลุดพ้นจากความเป็นเด็กสู่ความเป็นผู้ใหญ่ เป็นวัยของการตัดสินใจในการเลือกวิถีชีวิตในรูปแบบต่างๆ เป็นระยะของการปรับตัวให้เข้ากับศีลธรรม จรรยาหลักเกณฑ์ทางสังคม และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้นจึงทำให้เกิดความตึงเครียดในจิตใจ เมื่อมีอายุระหว่าง 25-40 ปี เป็นช่วงที่เริ่มสนใจผู้อื่นและสิ่งอื่นที่อยู่รอบตัว ผู้ใหญ่ในช่วงอายุนี้อาจเป็นตัวของตัวเอง การตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ใช้ดุลยพินิจจากประสบการณ์เป็นตัวช่วยในการตัดสินใจ เมื่อมีอายุประมาณ 41-60 ปี เป็นวัยที่ให้ความสำคัญมากกับการรักษาสถานภาพ (Status) ของตน ยอมรับและปรับตัวเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย โดยใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมสันทนาการที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจ รวมไปถึงการยอมรับสภาพความเป็นจริงของการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ภายในครอบครัว และเมื่อมีอายุ 60 ปี ขึ้นไป จะมีความรู้สึกว่าเป็นสุขและเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ถ้าได้รับเชิญให้ไปร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความเคารพผู้อาวุโสและเห็นคุณค่าของท่านในสังคมไทย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ศิริพร หงส์พันธุ์ (2521 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ความรู้เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ 5 ในเขตการศึกษา 5" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ 5 ในเขตการศึกษา 5 โดยใช้แบบวัดและแบบทดสอบ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีเจตคติทางบวก มีการปฏิบัติในทางที่ถูกต้อง และพบว่าความรู้และเจตคติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษมีความสัมพันธ์กัน ส่วนความรู้และการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ เจตคติกับการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กัน และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงบวกของคะแนนความรู้ เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษโดยใช้การปฏิบัติเป็นตัวเกณฑ์ ความรู้และเจตคติเป็นตัวพยากรณ์พบว่าความรู้และเจตคติทำนายการปฏิบัติได้ประมาณ 5 เปอร์เซ็นต์

นวลเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม (2522 : 173-179) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญ ในเขตกรุงเทพมหานคร ปัญหาที่ศึกษาได้แก่ปัญหาด้านหลักสูตร การเรียนการสอน อุปสรรคที่มีต่อการเรียนและความไม่สมหวัง เมื่อเข้ามาศึกษาในโรงเรียนผู้ใหญ่ สำหรับความต้องการที่ได้ศึกษาได้แก่ ความต้องการด้านหลักสูตร การเรียนการสอน ด้านความช่วยเหลือจากโรงเรียนผู้ใหญ่ และความคาดหวังหลังจากจบการศึกษาระดับที่กำลังศึกษาอยู่ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีปัญหาโดยส่วนรวมค่อนข้างน้อยมีความต้องการโดยส่วนรวมค่อนข้างมาก โดยต้องการเรียนเฉพาะ เนื้อหาวิชาที่สำคัญ โดยจัดให้ง่ายและสามารถเข้าใจได้รวดเร็ว เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ และนำไปใช้ในการทำงานได้ ด้านการเรียนการสอนต้องการให้ครูหาวิธีสอนที่เข้าใจง่าย สอนอย่างมีหลักเกณฑ์และเน้นเฉพาะที่สำคัญ มีอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม อีกทั้งเปิดโอกาสให้ซักถามปัญหาในชั้นเรียนและมีการประเมินผลบ่อยๆ ด้านบริการของโรงเรียนต้องการให้จัดอุปกรณ์ ตำราเรียนแก่นักศึกษา การเปิดบริการยืมหนังสือของห้องสมุด จัดบริการแนะแนว จัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ ด้านการปฐมพยาบาล ด้านความคาดหวังหลังจากจบการศึกษาระดับที่กำลังศึกษาอยู่ คือจะศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าต่อไป

วิไลลักษณ์ บุญโวโรจน์ (2526 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "การศึกษาการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านเพศศึกษาของนักศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญ ระดับ 5 โรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่

เบญจมาราชรังสฤษดิ์และโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ดัดดรุณี จังหวัดละ เชียง เตรา" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านเพศศึกษาของนักศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญ ระดับ 5 หลังจากได้รับการเรียนรู้ด้านเพศศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่กลุ่มทดลองกับนักศึกษาผู้ใหญ่ กลุ่มควบคุมมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อเพศศึกษาแตกต่างกัน และนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติภายหลังการสอนแตกต่างกัน

สายพิณ ประสิทธิ์วงศ์ (2528 : 73-74) ได้ศึกษาเรื่อง "ความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตามตัวแปรระดับชั้น และ เพศ และ เปรียบเทียบความสนใจในการรับรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 385 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบสหศึกษาในกรุงเทพมหานคร 6 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบสหศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยส่วนรวมมีความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพอยู่ในระดับสนใจ โดยสนใจหมวดสุขภาพจิตและหมวดความรู้เรื่องเพศเป็นอันดับที่ 1 และ 2 ตามลำดับ และสนใจหมวดบริการสาธารณสุขเป็นอันดับสุดท้าย เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายชั้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 สนใจหมวดสุขภาพจิตเป็นอันดับที่ 1 แต่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สนใจหมวดความรู้เรื่องเพศเป็นอันดับที่ 1 และถ้าแบ่งตามระดับชั้นและ เพศ โดยทั่วไปมีความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพไม่แตกต่างกัน

กมลวรรณ มงคลศิริ (2529 : 77) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความแตกต่างในพฤติกรรมการสอนเด็กและผู้ใหญ่" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแตกต่างในพฤติกรรมการสอนเด็กและผู้ใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอนเด็กและพฤติกรรมการสอนผู้ใหญ่ของครูมีความสัมพันธ์กับความแตกต่างกันในเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับลักษณะผู้เรียนวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ ซึ่งเชื่อว่าลักษณะผู้เรียนวัยเด็กและผู้เรียนวัยผู้ใหญ่มีความแตกต่างกัน และนอกจากนี้ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนวัยผู้ใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์มาก มีการนำเอาความรู้ที่ได้เรียนไปใช้ในชีวิตจริง มีความเป็นตัวของตัวเองมีความอยากรู้อยากเห็นในเรื่องการแสวงหาความรู้

จามรรัตน์ เปรมปราโมทย์ (2529 : 51) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "องค์ประกอบบางประการที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาประเภทบุคคลภายนอก ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเขตการศึกษา 1" ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาพื้นความรู้เดิมของนักศึกษา ภูมิลำเนาของนักศึกษา เวลาที่ใช้ในการฟังวิทยุและโทรทัศน์เพื่อการศึกษา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เพศมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ

นักศึกษา ส่วนอายุ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัวเวลาที่ใช้ในการอ่านหนังสือ ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทาง เวลาที่จบการศึกษาครั้งสุดท้ายและประสบการณ์ด้านการสอนของครู ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

วัลยา ศุภกาญจนกันติ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งในบทบาท และองค์ประกอบทางกายภาพกับความวิตกกังวลทางการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญ ระดับที่ 5" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งในบทบาทและองค์ประกอบทางกายภาพต่างๆ อันได้แก่ เพศ อายุ พื้นฐานการศึกษาเดิม จำนวนปีที่ว่างไม่ได้ศึกษาต่อ จำนวนปีที่ผ่านการศึกษา จำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการทำงานบ้าน สถานภาพสมรส ความมีหนี้มีตาของอาชีพ สภาพการทำงานอาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน กับความวิตกกังวลทางการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญ ระดับ 5 ที่มีอาชีพ ผลการวิจัยพบว่า เพศหญิง การสมรส และความขัดแย้งในบทบาทของนักศึกษาผู้ใหญ่ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความวิตกกังวลทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการศึกษานอกชั้นเรียน ความมีหนี้มีตาของอาชีพและรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับความวิตกกังวลทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัจฉรา เกิดมงคล (2528 : 37-38) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การดูแลสุขภาพตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดูแลสุขภาพของตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบการดูแลสุขภาพตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามตัวแปรเพศ โดยใช้แบบสอบถามกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 390 คน ผลของการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบสหศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีการดูแลสุขภาพตนเองอยู่ในเกณฑ์ดี และพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบสหศึกษาในกรุงเทพมหานคร เพศหญิงมีการดูแลสุขภาพตนเองดีกว่าเพศชาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

แชมมา และ ลอร์ฟิงก์ (shamma and Lorfing 1973 : 167-173) ทำการวิจัยเรื่อง "ความสนใจทางด้านสุขภาพของนักเรียนชายเบรุตในประเทศเลบานอน" (A Survey on Health Interests among Beirut School Children) ใช้กลุ่มตัวอย่าง 3,226 คน เป็นนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล จำนวน 57 โรงเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิง อายุระหว่าง 9-20 ปี ดำเนินการวิจัยโดยให้นักเรียนเขียนคำถามทางด้านสุขภาพที่สนใจภายในเวลา 15 นาที ได้ข้อความถามรวมทั้งสิ้น 17,469 ข้อ ผลของการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสนใจทางด้านสุขภาพ

เรียงตามลำดับมากไปหาน้อยดังนี้ โรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา ปัญหาทางเพศและความต้องการทางเพศศึกษา วิธีรับบริการจากโรงพยาบาลและสุขภาพส่วนบุคคล

โรเนย์ (Roney 1975 : 3426-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบความรู้เรื่องยาเสพติด ทศนคติที่มีต่อยาเสพติดและการใช้ยาเสพติดระหว่างนักเรียนชั้น 12 ในโรงเรียนอันดับที่ 1 อันดับที่ 2 และอันดับที่ 3 ในรัฐมอนทานาตะวันตก" (A Comparative Study of Knowledge, Attitude Toward Drugs and Use of Drugs Twelfth Grades Students in Class 1 , 2 and 3 Schools in Western Montana) มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความรู้เรื่องยาเสพติด ทศนคติที่มีต่อยาเสพติด และการใช้ยาเสพติดตามเพศและขนาดของโรงเรียนที่ไม่เป็นสหศึกษา โดยการสุ่มตัวอย่างประชากรจากนักเรียนชั้น 12 จากโรงเรียน 3 แห่ง จำนวนแต่ละ 100 คน รวม 300 คน แบบสอบถามมี 3 ตอนได้แก่ เรื่องความรู้ ทศนคติและการใช้ยาเสพติด 7 ชนิด คือ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ แอมเฟตามีน บาร์บิทูเรท เฮโรอีน แอลเอสดี กัญชาและยาสูบ ผลการวิจัยพบว่า การมีความรู้มิได้ทำให้มีทศนคติที่ไม่ดีต่อยาเสพติดคือ คนที่มีความรู้ก็อาจติดยาเสพติดได้ การมีความรู้มิได้ทำให้การติดยาเสพติดน้อยลง ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องยาเสพติดและทศนคติต่อยาเสพติดได้รับอิทธิพลส่วนใหญ่จากการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างทศนคติต่อยาเสพติดและการใช้ยาเสพติดพบว่า ได้รับอิทธิพลส่วนใหญ่จากการอยู่ร่วมกันของนักเรียนเพศเดียวกัน

โจนส์ (Jones 1978 : 1555-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินผลความต้องการด้านสุขภาพของนักเรียนวัยรุ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในมลรัฐฟิลาเดลเฟีย" (An Evaluation of the Health Needs of Developing in the Philadelphia Public Senior High Schools) มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความต้องการด้านสุขภาพของนักเรียนวัยรุ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในมลรัฐฟิลาเดลเฟีย โดยเลือกนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 8 โรงเรียน จาก 24 โรงเรียน ในมลรัฐฟิลาเดลเฟียและครูที่เกี่ยวข้องทางด้านสุขภาพ โรงเรียนละ 1 คน ทดสอบแบบทดสอบแล้วนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบความต้องการระหว่างนักเรียนชายและหญิง และเปรียบเทียบความต้องการด้านสุขภาพระหว่างครูกับนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการทางสุขภาพของนักเรียนชายและหญิงต่างกันในเรื่องโภชนาการ โรคติดต่อ ปัญหาสุขภาพของชาติ อนามัยชุมชนและอนามัยส่วนบุคคล
2. ความต้องการทางด้านสุขภาพของนักเรียนชายและหญิง ตรงกันในเรื่องสุขภาพจิต เพศศึกษา การศึกษาเรื่องสุรา ยาสูบและยา การเจริญเติบโต การฆ่าเชื้อโรค สุขภาพ ผู้บริโภค

การแต่งงานและการครองเรือน การปฐมพยาบาล การฆ่าตัวตาย พัฒนาการของเด็กและความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและทารก

3. ความต้องการทางสุขภาพของนักเรียนและครูต่างกันในเรื่องสุขภาพจิต โรคติดต่อ ปัญหาสุขภาพของชาติ การเจริญเติบโต การแต่งงานและการครองเรือน การศึกษาเรื่องสุรายาสูบและยา การปฐมพยาบาล การฆ่าตัวตาย พัฒนาการของเด็กและความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและทารก

4. ความต้องการทางด้านสุขภาพตรงกันในเรื่องโภชนาการ เพศศึกษา สุขภาพผู้บริโภค อนามัยชุมชนและส่วนบุคคล

ฮิกกินส์ (Higgins 1982 : 162-166) ทำการศึกษาเรื่อง "การสำรวจสุขภาพศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเคนตักกีทางตะวันตก" (A Survey of Health Education in Western High School) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจว่าเนื้อหาวิชาสุขภาพศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเคนตักกีทางตะวันตกมีความสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนหรือไม่ โดยใช้กลุ่มประชากร 1,744 คนตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ทางด้านสุขภาพ ผลการวิจัยพบว่าการจัดเนื้อหาวิชาสุขภาพสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน ซึ่งนักเรียนสนใจมากในเรื่องสวัสดิภาพและการปฐมพยาบาลโรคเรื้อรัง โภชนาการ โรคติดต่อ สุขภาพผู้บริโภคและสุขภาพจิต

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพของนักศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญ ระดับ 5 ทั้งภายในและภายนอกประเทศ พบว่ายังไม่มีผู้ใดทำไว้ โดยเฉพาะ แต่ก็มิงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอยู่บ้าง ดังที่รวบรวมไว้ข้างต้นพอสรุปได้ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

จากงานวิจัยเกี่ยวกับความรู้ ความตัวแปรเพศและชั้นพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสนใจที่จะ เรียนรู้ในเรื่องสุขภาพในหมวดสุขภาพจิตและความรู้เรื่องเพศและสนใจหมวดบริการสาธารณสุขเป็นอันดับสุดท้าย และถ้าแบ่งตามระดับชั้นจะมีความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพไม่แตกต่างกัน และส่วนรวมจะมีความรู้ทางสุขภาพไม่น่าพอใจ แต่มีทัศนคติ และการปฏิบัติเป็นที่น่าสนใจ โดยนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพดีกว่านักเรียนชาย

นักศึกษาผู้ใหญ่เพศหญิง การสมรส ความขัดแย้งในบทบาทเป็นองค์ประกอบทางกายภาพที่มีความสัมพันธ์ต่อการวิตกทางการเรียน ดังนั้นนักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่ จึงมีความต้องการเรียนเฉพาะ เนื้อหาวิชาที่สำคัญ โดยจัดให้ง่ายและสามารถเข้าใจได้รวดเร็ว สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน สอนอย่างมีหลักเกณฑ์และอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม มีการซักถามปัญหาและประเมินผลให้บ่อยๆขึ้น ซึ่งทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านเพศศึกษา ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าความรู้มีความสัมพันธ์กับเจตคติ แต่ความรู้และการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ทางด้านเจตคติพบว่า นักศึกษาเพศหญิงมีเจตคติดีกว่านักศึกษาเพศชายและ เจตคติมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติ โดยนักศึกษาผู้ใหญ่มีการนำเอาความรู้ที่ได้เรียนไปใช้ในชีวิตจริง ซึ่งถ้าใช้การปฏิบัติเป็นตัวเกณฑ์ความรู้และเจตคติเป็นตัวพยากรณ์พบว่า ความรู้และเจตคติทำนายการปฏิบัติได้ประมาณร้อยละ 5

งานวิจัยในต่างประเทศ

จากงานวิจัยพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความต้องการด้านสุขภาพในเรื่องโภชนาการ เพศศึกษา สุขภาพบุริโภค ซึ่งได้จัดเนื้อหาในหลักสูตรวิชาสุขศึกษาไว้สอดคล้องกับความต้องการ เรื่องความรู้เกี่ยวกับสุขภาพจะพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสนใจในเรื่องโรคติดต่อและไม่ติดต่อ กายวิภาคและสรีรวิทยา นักเรียนหญิงมีความสนใจเรื่องสุขภาพมากกว่านักเรียนชาย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะเกิดทัศนคติที่ดีหรือไม่ดี จะมีการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติเนื่องจากการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศจะเห็นได้ว่า ไม่มีผู้ใดได้ศึกษาทางด้านความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพของนักศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญ ระดับ 5 ในกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรเพศ ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาเรื่อง "ความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพของนักศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญ ระดับ 5 ในกรุงเทพมหานคร" เพื่อนำผลมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาผู้ใหญ่ผู้ซึ่งต้องการศึกษาไปพร้อมกับการทำงานให้สามารถดูแลสุขภาพตนเองและส่วนรวมได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป